

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у жовтні 2024 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

В Україні

8 жовтня в Києві пройшов щорічний Міжнародний форум культурної дипломатії, який вже вп'яте об'єднав представників державного сектору та громадянського суспільства. Українські та міжнародні експерти обговорили поточні виклики і можливості для культурної дипломатії в умовах глобальних змін, методи деколонізації культури та боротьбу з розповсюдженням дезінформації. Участь у дискусіях взяли іноземні експерти, зокрема, Бамбанг Пріхаді, голова театрального комітету Jakarta Arts Council (Індонезія) та Сержіу Уч, старший європейський кореспондент SBT (Бразильська телевізійна мережа). Захід було організовано Українським інститутом у співпраці з Міністерством закордонних справ України в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні.

Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький провів ряд зустрічей з іноземними колегами. 6 жовтня відбулася зустріч з міністром культури та спорту Ізраїлю Махлуфом Зогаром. Йшлося про поглиблення культурної співпраці та збереження національної ідентичності в умовах війни.

19 жовтня з міністром Європи та закордонних справ Франції Жаном-Ноелем Барро обговорили питання стратегічних комунікацій, зокрема виклики та загрози інформаційної війни, яка ведеться росією. Особливу увагу приділили співпраці між двома державами задля збереження ідентичності та захисту культурної спадщини України, яку росіяни цілеспрямовано знищують з 2014 року.

В Одесі 30 жовтня пройшла зустріч М. Точицького та голови Одеської обласної військової адміністрації Олега Кіпера з Уповноваженою федерального уряду ФРН з питань культури та засобів масової інформації, державною міністеркою Клаудією Рот. Особливу увагу приділили співпраці між двома державами задля збереження ідентичності та захисту культурної спадщини України. Також обговорили питання стратегічних комунікацій, зокрема виклики та загрози інформаційної війни, яку веде росія. Окрім цього, сторони обговорили

захист історичного центру Одеси, який включено ЮНЕСКО до переліку Всесвітньої спадщини, що знаходиться під загрозою. Також йшлося про протидію незаконному переміщенню українських культурних цінностей.

21 жовтня М. Точицький зустрівся онлайн із заступницею Держсекретаря США з питань публічної дипломатії та громадських зв'язків Лі Саттерфілд. У фокусі уваги були актуальні питання захисту української культурної спадщини, посилення взаємодії у сфері стратегічних комунікацій, взаємодія у сфері ідентифікації та повернення викрадених культурних цінностей. Відбулася й телефонна розмова з міністеркою культури та медіа Республіки Хорватія Ніною Обулен-Коржінек. Урядовці торкнулися питання збереження культурної спадщини України та конкретних кроків щодо посилення координації міжнародних зусиль для її захисту від наслідків війни.

Заступник міністра культури та стратегічних комунікацій з питань європейської інтеграції Андрій Наджос 28 жовтня зустрівся з делегацією Інституту Маккейна та представниками аналітичних інституцій США, зокрема, Національного фонду за демократію, аналітичного центру «Нова Америка», Інституту Миру США та Корнелльського Університету. Сторони обговорили питання, що стосуються протидії спробам РФ знищити українську ідентичність, а також боротьби з дезінформацією, яку країна-агресор використовує для маніпуляції суспільною думкою як в Україні, так і в інших державах.

4–5 жовтня за підтримки Європейського Союзу за програмою «Дім Європи» Музей сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку провів Art Forum «Краса, яка об'єднує: як мистецтво формує громаду», спрямований актуалізувати питання значення мистецтва у формуванні та розвитку громад, його впливу на економічне зростання та соціальну інтеграцію. Серед спікерів були також гості з-за кордону – Бельгії та Польщі.

Львів подав заявку на участь у конкурсі Євросоюзу «Європейська столиця культури». Це перший етап, результати якого будуть відомі до кінця 2024-го. Тема апікації – Responsibility to Be („Відповідальність бути”). До напрацювання заявки долучилося чимало фахівців. Організував цю роботу Інститут стратегії культури.

Делегація письменників та журналістів з Угорщини та Бразилії відвідала Україну в межах програми In Solidarity With Ukraine («Солідарні з Україною») за підтримки Prague Civil Society Centre і Міжнародного фонду «Відродження». З Угорщини приїхали письменник Денеш Крушовскі, професор медіаправа Ґабор Поляк, журналіст та редактор Мартон Янкович. З Бразилії прибули журналісти Сильвія Коломбо та Лукас Фігейреду. Впродовж тижня делегації познайомилися з українською культурою та відвідали визначні місця столиці. Також вони зустрілися культурними діячами та журналістами та на власні очі побачили наслідки агресії росії на Київщині і у с. Ягідне на Чернігівщині. В рамках візиту гості також взяли участь у двох публічних розмовах, що відбулися у просторі PEN Ukraine: «Україна та Угорщина: точки перетину і пізнання» та «Україна й Південна Америка: як говорити про спільні досвіди останніх десятиліть».

Візит в Україну делегації польських журналістів, авторів та лідерів думок організував Український інститут спільно з Центром діалогу ім. Ю.

Мерошевського в рамках проєкту Study visits to Ukraine, покликаного продемонструвати злочини російських окупантів проти України та її культури, а також надати іноземним учасникам кращого розуміння контексту та поточної ситуації в країні. До складу делегації увійшли: Яцек Свьондер, Ольга Лозінська, Агнешка Ліхнерович, Антоній Вишневський-Мішаль, Антоніна Палярчик, Ян Мікрута, Антоній Міхнік, Анна Саншук.

За кордоном

15 жовтня, під час засідання 47-ї сесії, Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи прийняв Декларацію «Знищення культурної спадщини в Україні». Конгрес вчергове рішуче засудив агресію російської федерації проти України та знищення культурної спадщини нашої держави. Міністр культури та стратегічних комунікацій України М. Точицький звернувся до членів Конгресу онлайн. Він підкреслив, що Україна продовжує зазнавати втрат, зокрема в культурній сфері через агресію з боку росії. Міністр розповів, зокрема, що фіксуються всі випадки руйнувань для притягнення агресора до відповідальності на міжнародному рівні. Також нині ведеться тісна співпраця з ЮНЕСКО та іншими міжнародними організаціями, що допомагають у збереженні й відновленні пошкоджених об'єктів. Своєю чергою, у Декларації Конгресу підкреслюється, що росія повинна виплатити відшкодування за збитки, завдані історичній, культурній та релігійній спадщині України. Крім того, у Декларації Конгрес закликав місцеві та регіональні органи влади по всій Європі активізувати свої зусилля, щоб допомогти Україні, налагодивши справжнє партнерство щодо культурної спадщини, яке могло б задовольнити не лише поточну потребу у відновленні та терміновому захисті, але й оцінити шкоду та ризики. Конгрес також закликав держави-члени підписати та ратифікувати рамкову конвенцію Ради Європи про цінність культурної спадщини для суспільства (Конвенція Фаро) та Конвенцію Ради Європи про правопорушення проти культурних цінностей (Конвенція Нікосії), а також сприяти підвищенню рівня поінформованості про вкрадені та пограбовані українські культурні цінності, в тому числі з Крима, та активізувати зусилля щодо їх повернення в Україну.

Перша леді України Олена Зеленська у межах візиту до Португалії 23 жовтня відкрила українську книжкову полицку в муніципальній бібліотеці міста Кашкайш. Відкриття стало можливим завдяки спільним зусиллям Посольства України в Португалії, української громади, Українського інституту та Офісу Кримської платформи. Олена Зеленська також узяла участь у відкритті в Лісабоні меморіальної дошки жертвам Голодомору в Україні 1932–1933 років (парламент Португалії визнав Голодомор геноцидом українського народу ще у 2017-му). На церемонії були присутні міський голова Лісабону Карлуш Моедаш та Надзвичайний і Повноважний Посол України в Португальській Республіці Марина Михайленко.

У межах візиту до Естонії голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук та спікер естонського парламенту (Рійгікогу) Лаурі Хуссар відкрили у парламентському приміщенні виставку «Український колорит». Загалом на ній було представлено експонати із 13 областей України, які зберігаються в

Українському музеї міста Кохтла-Ярве (Естонія). 16 жовтня Рійгікогу ухвалив Заяву «Визнання масової депортації кримських татар 1944 року актом геноциду». З поданням цієї заяви до 80-х роковин масової депортації кримських татар було пов'язане відкриття в парламенті Естонії мистецької виставки «Qirim icun/Заради Криму», організованої Представництвом/Офісом Кримської платформи у співпраці з парламентом Естонії та посольством України.

26 жовтня у Любліні відбулися переговори міністра культури та стратегічних комунікацій України М. Точицького з міністеркою культури і національної спадщини Республіки Польща Ганною Врублевською. У зустрічі також взяв участь депутат Сейму Республіки Польща, голова Ради з питань співпраці з Україною Павел Коваль. Під час перемовин обговорили напрями двостороннього співробітництва. Серед іншого, вони приділили увагу спільним зусиллям у сфері протидії російській дезінформації, у захисті культурної спадщини, яка перебуває під постійною загрозою, розширенні доступу до польської та української літератури, а також інституційній співпраці в культурному секторі. Сторони погодилися з необхідністю продовження історичного діалогу в найближчі місяці.

В угорському місті Загонь упродовж 4–31 жовтня діяла виставка «Листівки з України». Проект, розроблений Українським інститутом, фіксує та демонструє шкоду, завдану українській культурній спадщині внаслідок війни. Реалізація проекту в Угорщині стала можливою за підтримки Фонду «Культура солідарності – EUNIC Ukraine» у партнерстві з Європейським культурним фондом та Мережею національних інститутів культури Європейського Союзу (EUNIC), за основного фінансування Goethe-Institut та додаткового фінансування Французького інституту та Інституту Сервантеса.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Чехії В. Зварич взяв участь у відкритті виставки військових артефактів «Сила нескорених», яку підготувала у столиці Чехії організація «Празький майдан». З 2 по 5 жовтня її відвідувачі мали змогу побачити унікальні експонати, привезені з фронту в Україні, у тому числі з деокупованих територій. 21 жовтня у Празі Надзвичайний і Повноважний Посол України в Чехії В. Зварич відвідав відкриття виставки «Краматорськ, місто на лінії фронту – Голоси українських жінок», яка описує дев'ять історій жінок з українського міста у Донецькій області. Свідчення жінок зібрала чеська організація «Пам'ять народу».

Під час Міністерської конференції щодо людського виміру в канадському місті Монреаль (30-31 жовтня) було представлено фотовиставку проекту Bring Kids Back UA «Living The War: Children», присвячену українським дітям, які постраждали від війни. Крім знімків, зроблених відомими українськими фотографами, виставка містила малюнки та щоденникові записи дітей, які розповідають про їхній досвід війни в Україні.

У Палаці Європи у Страсбурзі (Франція) відбулось відкриття фотовиставки «Розстріляна свобода слова», присвяченої полоненим журналістам. Експозиція, яку ініціювала Національна спілка журналістів України, стала частиною міжнародної конференції «Захист журналістів – багатосторонній діалог зацікавлених сторін». Автор представлених світлин – Євген Зінченко. Церемонію

відкриття виставки продовжив показ документального фільму «20 днів у Маріуполі» режисера Мстислава Чернова.

Український інститут став членом міжнародної інформаційної мережі культурної мобільності On the Move, до якої вже входять 78 організацій та інституцій з 29 країн світу. За співфінансування Європейського Союзу та Міністерства культури Франції, On the Move реалізує багаторічну програму, спрямовану на підвищення спроможності місцевих, регіональних, національних, європейських та міжнародних зацікавлених сторін для сталого розвитку культурних екосистем.

У Віденському університеті розпочалися лекції з нового курсу про Україну. Досліджуватимуть історію України, культурно-соціальні аспекти та економічний розвиток. Програма розрахована на один семестр і триватиме з 1 жовтня 2024 року по 25 січня 2025 року. До викладання залучені відомі українські та міжнародні науковці, а також провідні експерти з українознавства. Першу лекцію провів історик, професор Ярослав Грицак.

Вшанування пам'яті

У Берліні, в Інституті Вітольда Пілецького, 17 жовтня було відкрито виставковий проєкт «STUS», що вперше представив німецькій мистецькій і науковій громадськості постать та творчий доробок Василя Стуса. Проєкт став можливий завдяки тристоронній співпраці між Інститутом Пілецького, Центром Василя Стуса та Фондацією Генріха Бьоля. Ідея проєкту належить директорці Інституту Пілецького Ганні Радзівській, кураторка – Єва Якубовська. Відкривала виставку Уповноважена Федерального уряду Німеччини з питань культури та ЗМІ Клаудія Рот. Складовою відкриття заходу стала дискусія Дмитра Стуса та сина німецького письменника, лауреата Нобелівської премії Генріха Бьоля – Рене Бьоля.

Інформаційна безпека. Медіа В Україні

Директорка департаменту програм з підтримання миру та стабілізації Міністерства міжнародних справ Канади Памела Мур 25 жовтня в Києві виступила на відкритті конференції «ДезАут: як вибити маніпуляції за межі інформаційного поля», організованій ГО «Інтерньюз-Україна» в межах проєкту «Зміцнення правдивості, прозорості та демократії для протидії дезінформації», що втілюється за підтримки уряду Канади. Захід об'єднав представників громадських організацій, медіа та урядових структур для спільного пошуку рішень у боротьбі з дезінформацією в українському інформаційному просторі.

У межах Глобального тижня медіа- та інформаційної грамотності ЮНЕСКО 24 жовтня в Києві пройшла конференція «Стійкі разом: розвиток медіаграмотності в Україні», організована Міністерством культури та стратегічних комунікацій України і національним проєктом з медіаграмотності «Фільтр» у співпраці з Центром верховенства права, ЮНЕСКО в Україні, ПРООН в Україні за фінансування уряду Японії та в партнерстві з Програмою підтримки Проєктів ОБСЄ в Україні. Конференція стала майданчиком для обміну досвідом,

вдосконалення підходів до розвитку медіаграмотності та підвищення стійкості українців до дезінформаційних впливів. Також у межах Глобального тижня інформаційної та медіаграмотності ЮНЕСКО 17 жовтня проєкт «Фільтр» у співпраці з програмою Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Мріємо та діємо» вже втретє організував Національний тест, аби об'єднати українців довкола теми медіаграмотності та сприяти підвищенню стійкості суспільства до шкідливих інформаційних впливів.

Фундація «Суспільність» у партнерстві з Представництвом ЮНЕСКО в Україні та за підтримки уряду Японії розпочала проєкт «Стійкість України через медіа та інформаційну грамотність і ментальну підтримку журналістів». У межах проєкту здійснюватимуться офлайн- та онлайн-активності, зокрема «Вечори критичного мислення», створення мережі амбасадорів з медіа та інформаційної грамотності, освітні кампанії серед молоді, мистецькі виставки та перформанси на тему протидії дезінформації. Другий компонент проєкту орієнтовано на розвиток комплексної психологічної підтримки українських медіа та супровід редакцій у розвитку культури турботи про ментальне здоров'я журналістів.

За кордоном

Керівниця національного проєкту з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури та стратегічних комунікацій України Ольга Кравченко виступила на міжнародній конференції, яка проходила у межах Глобального тижня медійної та інформаційної грамотності ЮНЕСКО 30–31 жовтня в Аммані, що в Йорданії. О. Кравченко наголосила на тому, що медіаграмотність дає змогу підтримувати єдність українського суспільства в той час, як українська армія третій рік поспіль відбиває повномасштабне російське військове вторгнення.

На найбільшому форумі професіоналів у сфері телебачення та медіа MIPCOM, який тривав 21–24 жовтня у Каннах (Франція), було організовано українську панельну дискусію. Під час виступу на ній генеральний продюсер дирекції телебачення Суспільного мовлення Григорій Тичина розповів про реформу Суспільного, активи мовника, зростання виробництва документального контенту, включно з копродакшеном, про розвиток системи роботи з архівним контентом і наголосив на зацікавленості мовника в дистрибуції власного контенту на інших територіях. На цьогорічному ринку MIPCOM Суспільне презентувало масштабний каталог контенту. Також три документальні проєкти було відібрано для представлення в міжнародному каталозі Creative Europe.

4 жовтня в Римі (Італія) на генеральній асамблеї Європейського альянсу інформантств (European Alliance of News Agencies) було прийнято рішення про створення комітету з протидії дезінформації. Його очолив генеральний директор Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» Сергій Череватий. До складу комітету ввійдуть представники агентств-членів Альянсу, зокрема AFP (Франція), dpa (Німеччина), APA (Австрія), Agerpres (Румунія), ANA-MPA (Греція) та інших.

Дні культури В Україні

У Львові упродовж 30 вересня – 2 жовтня тривали уже треті Дні іспанської культури, в межах яких відбулася низка культурно-мистецьких заходів. Усі вони мали на меті продемонструвати ту співпрацю, яка сьогодні є між Іспанією та Україною. Дні іспанської культури організовує Посольство Іспанії в Україні та ГО «Міжнародне товариство українсько-іспанської дружби». У програмі – виставка гравюр до першого видання українською мовою роману «Дон Кіхота» Мігеля де Сервантеса, який переклав Іван Франко (у Львівському палаці мистецтв); фестиваль «Лінія іспанського кіно» (в кінотеатрі «Планета кіно»), в рамках якого глядачі могли переглянути кінострічки «Вони вбили піаніста» режисерів Фернандо Труеби та Хав'єра Маріскала; «Одне кохання» режисерки Ісабель Койшет; «Навпаки» Хонаса Труеби; відкриті лекції Надзвичайного і Повноважного Посла Іспанії в Україні Рікардо Лопеса-Аранди Хагу «Культурна співпраця Іспанії як підтримка України у воєнні часи» іспанською мовою (в головному корпусі Львівського університету імені Івана Франка) та «Іспанія і теперішня(-і) війна(-и)» англійською мовою (в Центрі Шептицького УКУ); концерт іспанської музики фламенко (у Львівському академічному театрі ім. Леся Курбаса).

Закордонне українство

За кордоном

До Дня української писемності та мови МКСК оголосило про старт кампанії «Українська – мова вільних», до якої доєдналася цифрова платформа Strichka, що об'єднує українців за кордоном. Кампанію, зокрема, спрямовано на популяризацію української мови серед українців, які перебувають за кордоном. З 23 жовтня на платформі Strichka діяли спеціальні квести, в рамках яких учасники могли виконувати різні завдання. МКСК також запросило долучитися до Радіодиктанту національної єдності, що відбувся 25 жовтня. Цей захід став частиною квесту під назвою «Всесвітній диктант». На нього відгукнулися представники української діаспори та дипломати у ОАЕ, Таїланді, Нідерландах, Греції, Угорщині, Катарі, Азербайджані, Італії, Південній Кореї, Чорногорії, Туреччині, Австрії, Киргизстані, Молдові, Португалії, Польщі, Чехії, В'єтнамі, Литві, Латвії, ПАР, Естонії.

У столиці Хорватії 5–6 жовтня відбувся традиційний міжнародний захід «Дні української культури Загреб 2024», організований місцевим Культурно-просвітницьким товариством «Кобзар». На захід завітали гості та члени українських організацій та установ з Хорватії, України, Словенії, Італії, Німеччини та Угорщини.

Посольство України у Південній Кореї разом з місцевою українською громадою презентували нашу державу у Сеулі 19 жовтня на культурному фестивалі, організованому Клубом культурної дипломатії. Знайомили з українськими їжею, експонатами культурної спадщини, звичаями та традиційними орнаментами. А 26 жовтня підготували національний стенд України на щорічному фестивалі «Global Youth Diversity Festival». Корейські учні та студенти могли долучитися до різноманітних активностей, познайомитися із виробами традиційних українських ремесел.

Посольство України в Перу представило культуру України, а також можливості для навчання та туризму на міжнародному ярмарку FICTE – 2024, який проходив у м. Ліма. На українському стенді була інформація про найцікавіші пам'ятки та місця нашої країни, особливості національного вбрання українців. Українська громада Ліми представила українську кухню та сувеніри з національною символікою.

12 жовтня у чорногорському містечку Дженовічі поблизу Герцег-Нові відбувся фестиваль «Українада», організаторами якого стали Український центр у м. Герцег-Нові та Українська асоціація «Добра справа». Фестиваль включав розмаїту кулінарну й культурно-мистецьку програми, а також благодійний ярмарок та розваги для дітей. На фестивалі виступили українські співачки з Хорватії, Чорногорії, Монако, а також гість з Великої Британії – гітарист і співак Берт Роджерс з гурту ill Tribe. У якості почесного гостя на заході виступив Посол України в Чорногорії Олег Герасименко.

Зразковий ансамбль танцю «Полісяночка» Творчого об'єднання «Полісяночка» Рівненського міського будинку культури з 17 по 20 жовтня був запрошений Союзом українців Підляшшя (Польща) на 33-й фестиваль української культури «Підляська осінь».

В Естонській академії музики і театру у Таллінні 31 жовтня відбувся концерт «Світова музика, народжена в Україні», організований Посольством України у співпраці з диригентом театру «Ванемуйне» Олександром Бражником за участі оперних співаків Олени Бражник та Павла Балакіна. Проєкт реалізовано під егідою Міністерства закордонних справ України. Культурну подію відвідали міністр соціального захисту Естонії Сігне Ріісало, представники Міністерства культури Естонії, інших державних установ і відомств, дипломати, представники українських громадських організацій.

Нью-Йоркський хор «Думка» відзначив своє 75-річчя гала-концертом, який відбувся на Мангеттені в Центрі виконавських мистецтв імені Джека Скірболла. На концерті, зокрема, виступили японська скрипалька й композиторка Ікуко Каваї та українська співачка Христина Соловій.

20 жовтня Генеральне консульство України в Нью-Йорку долучилось до заходу, присвяченого благодійним проєктам: «Шана у світі великим українцям» та «Родина сорочка», що відбувся в Українському національному домі Нью-Йорка під егідою Союзу Українок Америки у партнерстві з Відділом 30 (Йонкерс, Нью-Йорк), Відділом 64 (Округ Нью-Йорк) і Відділом 147 (Остін і Сан-Антоніо, Техас). У програмі – презентація української культури та національного одягу; музичний концерт українських виконавців і декламування авторської поезії; виставка проєкту Батьківська Хата. Homestead. Крім того, організатори провели збір коштів на підтримку захисників України.

В австрійському місті Інсбрук 20 жовтня відбулися святкове Богослужіння та благодійний концерт української музики, присвячений 125-річчю перебування українських студентів-теологів та об'єднаної української громади в цьому регіоні. Концерт пройшов за участі українських студентів-музикантів, які навчаються в

Тірольській консерваторії та зальцбурзькому університеті «Моцартеум», а також піаністки, харківської музикантки Ніни Іванової.

26 жовтня у Дубліні відбулася перша зустріч українських організацій в Ірландії за ініціативи Посольства України в Ірландії та підтримки Ukrainian Action in Ireland, Community Foundation Ireland. Участь взяли 28 організацій із 15 графств, які представляють українські громади в Ірландії.

Фестивалі

За кордоном

З 15 по 31 жовтня у Нью-Йорку (США) тривав Фестиваль української культури, організований спільно Razom for Ukraine та Українським інститутом у партнерстві з Національним балетом України, Українським фестивалем сучасної музики, Yara Arts Group та ін. У межах фестивалю відбулися виступи Національного балету України та бандуриста Юліана Китастого (США), покази українських фільмів «Ля Палісіада» Філіпа Сотниченка і «Порцелянова війна» Брендана Белломо і Слави Леонтьєва; виставка «Краплі води на гарячому камені» (художники: Ніна Мурашкіна та Хав'єр Ескала); зустрічі з українськими письменниками Галиною Крук, Маріанною Кіяновською, Остапом Сливинським, Юлією Ілюхою, Оленою Стяжкіною, Андрієм Любкою та Олексієм Авербухом та інші заходи.

Музика

В Україні

У рамках XXXV Міжнародного фестивалю «Київ Музик Фест – 2024» 4 жовтня у Києві, у Національній філармонії України, пройшов концерт Національного ансамблю солістів «Київська камерата» під керівництвом американо-канадської диригентки Кері-Лінн Вілсон. Це перший концерт Вілсон як музичного керівника «Київської камерати». Перед концертом міністр М. Точицький особисто висловив вдячність Кері-Лінн Вілсон за підтримку України, популяризацію нашої культури у світі та вручив їй орден княгині Ольги III ступеня. В урочистій церемонії взяла участь та виступила з промовою Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Наталка Цмоць.

У Львівській національній філармонії імені Мирослава Скорика 28 і 30 жовтня відбулися два концерти щорічного міжнародного фестивалю «Великі творці». Його ініціатор та головний організатор – Асоціація першокласних ініціатив у Щецині (Польща). Співорганізаторами заходу виступили Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка та Музей Кароля Шимановського у Кропивницькому. Фестиваль було відкрито Шопенівським концертом. Програма фестивалю містила переважно польську та українську музику. Учасниками з-за кордону були польський гурт Trio Animato (Марек Ярошинський (хроматична гармоніка), Пьотр Белінський (акордова гармоніка) та Пьотр Влодарчик (басова гармоніка) – музиканти зі Щецина) та польський піаніст Войцех Кубіца.

Польський диригент Вінсент Козловський, польська піаністка Емілія Кароліна Сітаж та німецький флейтист Норберт Роденкірхен виступили на XXX Міжнародному фестивалі сучасної музики «Контрасти» (27 вересня – 6 жовтня). Його організатором є Львівська національна філармонія імені Мирослава Скорика.

Виступом органіста зі Стразбурга (Франція) Бернара Струбери стратував 3 жовтня у Львівському органному залі XIV Міжнародний львівський органний фестиваль. Серед закордонних учасників були польські органісти Ярослав Врублевський та Міхал Шостак, органістка з Литви Юрате Ландсбергіте разом із

сином-флейтистом Вітаутасом Ошкінісом та флейтистом з Німеччини Йоганнесом Хустедтом. Останньою сольною подією фестивалю 3 листопада став речиталь німецького виконавця Міхаеля Феттера.

Фонд Pro Musica Viva, який щороку проводить у Варшаві Дні української музики, організовує восени низку симфонічних концертів в Україні, зокрема 25 жовтня та 11 листопада у Києві. На першому концерті у Колонному залі Національної філармонії України Академічний симфонічний оркестр Національної філармонії під орудою польського диригента Р. Реваковича виконав твори польських композиторів Кшиштофа Пендерецького, Вітольда Лютославського й Йоганнеса Брамса. Концерти під гаслом «Польська музика в Україні» проводяться за підтримки Міністерства культури і національної спадщини Польщі, Польського інституту в Києві у співпраці з українськими установами.

На брифінгу в Закарпатській обласній військовій адміністрації презентовано культурно-мистецький проект «Лютня в Україні». Його за підтримки Міністерства культури Люксембургу та Українського культурного фонду реалізував ужгородський майстер музичних інструментів С. Тихоненко. Проект «Лютня в Україні», присвячений пам'яті полеглого на війні науковця, дослідника давньої української музики І. Кузьмінського, складається з кількох частин. Це і виготовлення струнно-щипкового інструмента за давніми технологіями, й дослідження пам'ятки музичної культурної спадщини XVI століття – «Львівської лютневої табулатури».

За кордоном

Український інститут вже третій рік поспіль забезпечує роботу українського стенда на події WOMEX (Worldwide Music Expo), яка щороку збирає професіоналів музичної індустрії з понад 90 країн. Її програма включає публічні дискусії, нетворкінг, концерти, кінопокази та виставки. Цього року WOMEX відбулася 23–27 жовтня у Манчестері (Велика Британія). Учасниками української делегації були Катерина Капра, співзасновниця платформи традиційної музики «Рись», Поля Запольська, культурна менеджерка з традиційної музики та танцю, а також вокалістка у гурті «Станція Сиваш»; Захар Давиденко, скрипаль гурту «ДваТри», а також ведучий програм на «Радіо Культура», Ольга Бекентштейн, засновниця проекту Time Based, що поєднує музику, танець, перфоманс тощо; Софія Обертас, культурна менеджерка з традиційної музики, вокалістка гурту «Вільце»; Іра Лобанок, менеджерка музичних програм в Українському інституті. В рамках шоукейс-фестивалю відбувся концерт українсько-німецької співачки GANNA. Крім того, Університет Манчестера запросив українських делегатів взяти участь у панельній дискусії Ukrainian traditional music and cultural diplomacy in times of war, яку відвідало близько 50 студентів університету та запрошених гостей. Поїздка делегатів відбулась завдяки Британській Раді в Україні та Українському інституту.

У Бленгеймському палаці (Оксфордшир, Англія) у супроводі Національного ансамблю солістів «Київська камерата» український композитор та музикант Роман Григорів зіграв на інструменті, зробленому з корпусу ракети РСЗВ

«Ураган», яку російські окупанти запустили по Україні в 2022 році. Гала-вечеря на підтримку України, організована Фондом Оксбридж, привернула увагу до повномасштабної війни в Україні та необхідності допомогти талановитим молодим студентам отримати доступ до освіти у Великій Британії та США.

Академічний симфонічний оркестр Львівської національної філармонії імені Мирослава Скорика вперше гастролював у Великій Британії (у Лондоні, Бірмінгемі, Бредфорді, Галлі). Серед концертних майданчиків – визначна симфонічна зала у Великій Британії – Birmingham Symphony Hall та ін. Під час виступів колектив під орудою Теодора Кухара виконував світову та українську класику. Одним із солістів гастрольного туру був віолончеліст із Чехії Іржі Барта.

З 19 по 27 жовтня проходив гастрольний тур Академічного симфонічного оркестру «INSO-Львів» Львівської національної філармонії у Нідерландах – десять концертів пройшли в Амстердамі, Гарлемі, Арнемі, Ейндховені. Разом з «INSO-Львів» в гастрольному турі вже традиційно взяла участь Національна хорова капела «Думка».

Харківський кросовер-оркестр Prime Orchestra із початку повномасштабної війни, яку розпочала росія, гастролює Європою, щоб допомогти Україні. Цьогоріч він знов завітав до Чехії. Перший концерт тут відбувся у Зліні 25 жовтня. Головна мета цьогорічного туру – придбати велику повнопривідну швидку, яка зможе виїжджати у прифронтові села Харківщини. 27 жовтня у межах туру колектив виступив у Варшаві, на арені Ursynow. Цього разу під час виступів музиканти презентують свою нову програму DANCE SYMPHO SHOW 80s-90s.

Український піаніст-віртуоз Олексій Ботвінов отримав Платинову медаль Французького академічного товариства мистецтв, наук і літератури за видатні заслуги в мистецтві як піаніст та засновник і президент фестивалю «Одеська класика». Церемонія нагородження відбулася в Парижі 6 жовтня.

Хореографічне мистецтво

За кордоном

Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського 15 по 25 жовтня дав вісім концертів з у Тайбеї, Мяолі, Тайчжуні, Тайнані та Гаосюні. Ініціатором гастролей у Тайвані стала японська концертна асоціація Min-On, а організатором – культурно-освітній фонд японської організації Soka Gakkaï.

Театр

В Україні

Театр «Т-Арт» (Чехія) був серед учасників XXXV Міжнародного фестивалю «Золотий лев», який проходив 3–10 жовтня у Львові під гаслом «Театр – мовою ідентичності». Програму фестивалю було сформовано здебільшого з вистав, поставлених за українською драматургією. Зокрема чеський театр показав «Він та она» за мотивами О. Кобилянської.

Театри ляльок зі Словаччини, Чехії, Румунії, Молдови, Литви, Німеччини й Аргентини взяли участь у XIX Міжнародному фестивалі театрів ляльок «Інтерлялька», який тривав 1–3 жовтня в Ужгороді. Покази вистав відбувалися у

змішаному форматі – більшість учасників виступали наживо у театрі ляльок «Бавка» та в Академії культури й мистецтв, а деякі колективи долучилися онлайн. Переможцем у номінації «Краща вистава» (гран-прі) став Паневежиський театр ляльок на колесах (Литва) з виставою «Дерево казок».

12 та 13 жовтня на сцені Національної філармонії України відбулася прем'єра semi-опери «Король Артур: у пошуках героя» Г. Перселла на лібрето Дж. Драйдена/А. Бондаренка від незалежної музичної формації Open Opera Ukraine. Над музичною частиною працювали іспанський диригент-експерт у галузі ранньої музики Рок Фаргас, Національний ансамбль солістів «Київська камерата» та професійні вокалісти. Проєкт Open Opera Ukraine «Король Артур» Дж. Драйдена/ Г. Перселла реалізовано за підтримки Українського культурного фонду, Посольства Іспанії в Україні, Іспанського агентства з міжнародного співробітництва в галузі розвитку (AECID) та видавництва The Early Music Company.

18 та 20 жовтня на сцені Національної опери України відбулися прем'єрні покази нової постановки опери Джузеппе Верді «Трубадур». Це – спільний українсько-італійський проєкт, присвячений 100-річчю українського хормейстера Лева Венедиктова.

Фестиваль для непрофесійних режисерів «Митниця. Нова режисура», який щорічно проводить Київський академічний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра, цього року відбувся у партнерстві з Італійським Інститутом культури при Посольстві Італії в Україні і був побудований на текстах італійського драматурга Луїджі Піранделло, лауреата Нобелівської премії з літератури. 12 та 13 жовтня свої уривки журі та публіці продемонстрували вісім фіналістів.

19 та 20 жовтня в Театрі на лівому березі відбулася українська прем'єра вистави «На*1*ту постановці Тамари Трунової і створеної за реальними подіями та трагедією Шекспіра «Гамлет». «На*1*т» – копродукція Театру на Лівому березі (Київ) та Фестивалю RADAR OST (2023, Deutsches Theater Berlin, Німеччина) за підтримки Goethe-Institut та ін. Виставу було створено спеціально для відкриття RADAR OST 2023. Згодом, вона взяла участь у фестивалях: Piatra Neamț (Румунія), Kierunek Wschód VII (Польща), Fokus Ukraine – Euro-päisches Theater-festival 777 TAGE ДНІВ DAYS (Німеччина).

19 жовтня у Запоріжжі у рамках фестивалю сучасного мистецтва Gogolfest. Pokróva вперше в Україні було показано документально-музичний перформанс «Серце матері». Це українсько-німецький проєкт, режисером якого є Влад Троїцький. Він був створений спільно з Гамбурзьким театром.

13 жовтня в Івано-Франківську, у незалежному сучасному мистецькому просторі «Вагабундо», відбувся показ вистави-перформансу «або/або». Група співтворців перформансу – резиденти мистецького простору МОНТАЖ у Вінниці. Проєкт є переможцем грантової програми Per Forma, яку здійснює платформа Kyiv Contemporary Music Days за підтримки Performing Arts Fund NL та Міністерства освіти, культури та науки Нідерландів для розвитку сектору перформативних мистецтв в Україні dancerplatform.ua.

20 та 21 вересня у стінах Малого театру в Києві всі охочі могли відвідати лекцію і воркшоп від польської театральної мисткині, авторки перформансів та

інсталяцій Магди Шпехт у рамках the black box, освітньої програми театрального спрямування, яка цього року має фокус-тему: «Театр, що не втратив надію». Програма проходить у трьох містах: Києві, Харкові та Львові.

«Українська правда» випустила новий англомовний подкаст «The Dictionary of Ukrainian Emotions» («Словник українських емоцій»). У ньому голлівудські актори читають уривки з українських театральних п'єс. Загалом «Словник українських емоцій» складатиметься з дев'яти епізодів. Підґрунтям для створення подкасту послужила антологія «Словник емоцій під час війни» («A Dictionary of Emotions in a Time of War»), упорядкована та перекладена американським письменником, редактором і театральним критиком Джоном Фрідманом. Тексти до збірки написали учасники київського Театру драматургів навесні, влітку та восени 2022 року.

За кордоном

26 жовтня відбувся показ опери «GAIA – 24» від Opera Aperta українських композиторів Романа Григоріва та Іллі Разумейка на 60-й Міжнародній художній виставці – Венеційській бієнале. Вистава завершила публічну програму українського павільйону, організовану Українським інститутом. Опера GAIA – 24 розповідає про руйнівні наслідки підриву росіянами Каховської ГЕС 6 червня 2023 року. Світова прем'єра опери відбулася цього року в травні у Києві. Після чого GAIA-24 відкрила O.Festival в Нідерландах. 18 вересня її побачили у Відні.

10 жовтня Симфонічний оркестр та солісти Національної опери України виступили у французькому місті Кан на відзначенні 80-річчя висадки союзників у Нормандії. А трупя Національного балету України з Національної опери України вперше за роки незалежності України, гастролювала у США. Гастролі стартували із виступу в Центрі імені Джона Кеннеді у Вашингтоні. Загалом тур охопив 16 міст, серед яких Нью-Йорк, Бостон, Філадельфія, Атланта, Маямі, Орlando та інші. До виступів долучився також Український ансамбль танцю «Шумка» з канадського міста Едмонтон. Мета туру – підтримка українських родин, чії оселі були зруйновані війною. Гастрольний тур балету Національної опери України східним узбережжям США є продовженням започаткованої ще у серпні 2022 року культурно-мистецької благодійної акції Nadiya Ukraine, в рамках якої також відбулись гастролі балету містами Канади у лютому цього року.

Київський академічний театр «Золоті Ворота» виступив 12 жовтня у столиці Чехії Празі, на сцені театру «A studio Rubin», зі своєю новою виставою «Я повернуся» режисерки Анни Турло за п'єсою Оксани Гриценко – про дітей з Півдня України, яких з початку повномасштабного вторгнення масово депортувала росія.

В Metropolitan Opera у Нью-Йорку (США) розпочалось стажування чотирьох молодих українських оперних фахівців. Воно триватиме до грудня цього року. Кожен зі стажистів проходить підготовку в одному з чотирьох відділів театру: Media & Presentations – Андрій Кошман – Head of NGO «NOVA OPERA»; Marketing and Advertising – Дар'я Максимова – Pianist. Organist. Educator. Active promoter of academical art; Development (Guest Relations, Special Events and Development Services) – Тетяна Гнатюк – opera director; Production – Лада

Шиленко – opera director. Щорічна програма стажування для українських фахівців у сфері опери в провідному театрі США – це один із проєктів, започаткованих у 2022 році за ініціативи першої леді України Олени Зеленської.

Кіно

В Україні

123 фільми (ігрові, документальні, повнометражні, короткометражні) з 44 країн світу було представлено на 53-му міжнародному кінофестивалі «Молодість» у Києві 26 жовтня – 3 листопада. Фільмом-відкриттям КМКФ «Молодість» стала українсько-польська драма «Дві сестри». Автор ідеї – польський режисер Лукаш Карвовскі – приїхав на «Молодість» разом із виконавицею однієї з двох головних ролей Кароліною Жепою. Міжнародне журі «Молодісті» очолив іранський режисер Мохаммад Расулоф. У рамках фестивалю було показано його останній фільм, відзначений у Каннах, – «Насіння священного інжиру». Генеральний директор кінофестивалю «Молодість» Андрій Халпахчі на відкритті фестивалю вручив йому «Скіфського оленя» за внесок у розвиток світового кіно. Фільмом-закриттям фестивалю стала ігрова стрічка польського режисера Даміана Коцура «Під вулканом». У межах Міжнародного конкурсу, до якого увійшло 10 робіт з усього світу, відбулася національна прем'єра повнометражного ігрового дебюту Жанни Озірної «Медовий місяць» (світова прем'єра – на Венеційському кінофестивалі). Стрічку розроблено і знято в рамках програми розвитку Венеційського фестивалю *Viennale College Cinema*. На «Молодісті» вона здобула гран-прі. Крім того, головну нагороду програми *Teen Screen* здобув фільм «Переможці» режисерки Золеен Юсеф (Німеччина). Спеціальні відзнаки цієї програми отримали стрічки: «Маленька Джо і старий» режисера Патріса Сове (Канада); «Джіна» режисерки Ульріке Кофлер (Австрія). Переможцем документального конкурсу став фільм «Квіти України» режисерки Аделіни Борець (Польща, Україна). Головні нагороди студентського конкурсу отримали: «Як метелик» режисерки Іріс Гершон Нагар (Ізраїль); «Бася: три короткі історії» режисера Матеуша Петрака (Польщі). До позаконкурсної програми «Українські прем'єри» ввійшли україно-британо-американська копродукція «Антарктида: Щоденники війни» (реж. Володимир Хомко). У позаконкурсній секції «Фестиваль фестивалів», зокрема, відбулися українські прем'єри фільмів-призерів Каннського («Універсальна мова», Канада;), Венеційського («Вермільйо», Італія) і Карловарського («Раптовий погляд на глибші речі», Велика Британія) фестивалів і фестивалю «Санденс» («Сухо», Мексика; «Справжні Гаучо», Аргентина; «Порцелянова війна», Україна – США). А у секції «Спеціальні події» – прем'єра сатиричної комедії «Смерть Путіна» (реж. Патрик Вега, Польща) та ін. Для шанувальників кінокласики в програмі «Століття» показано «Останнє танго в Парижі» італійського кінорежисера Бернардо Бертолуччі та «Сніданок у “Тіффані”» американського кінорежисера Блейка Едвардса. У секції «Українські прем'єри» відбулася українська фестивальна прем'єра українсько-сербсько-італійсько-швейцарської копродукційної стрічки «Малевич» режисери Дар'ї Онищенко.

VIII Міжнародний фестиваль «Київський тиждень критики» традиційно у столиці відбувся в кінотеатрі «Жовтень» з 17 по 23 жовтня. До його програми увійшли фільми (як українські, так і зарубіжні) з лайн-апів світових кінофестивалів цього року, а також стрічки, що мали значний вплив на історію кінематографа або присвячені визначним діячам кіномистецтва. Зокрема фестиваль представив міжнародну секцію, яка традиційно поєднувала свіжі гіти з найбільших світових кінофестивалів: «Емілія Перес» (2024; Франція; реж. – Жак Одіяр; призер Каннського кінофестивалю); «Сестра-опівніч» (2024; Велика Британія; реж. Каран Кандгарі); «Жнива» (2024; Велика Британія, Німеччина, Греція, Франція, США; реж. – Атена Рахель Цангарі); «Бруталіст» (2024; США, Велика Британія, Угорщина; реж. – Брейді Корбет; призер Венеційського кінофестивалю). Шість прем'єр сучасних гітів українського та нідерландського кіно об'єднала програма «Фокус: Україна – Нідерланди» (партнер програми – Посольство Королівства Нідерланди в Україні). Куратори фестивалю обрали для програми три стрічки, які найкраще дають уявлення про стан нідерландського кінематографа: «Молоко» (2023; реж. – Стефані Колк); «Коли програли німцям» (2023; копродукція: Нідерланди/Бельгія; реж. – Гвідо ван Дріл); «Солодкі мрії» (2023; копродукція: Нідерланди/Швеція/Індонезія/Франція). З іншого боку, команда кінокритиків з Нідерландів обрала три фільми, що відображають український кінопроцес, із його жанровими та авторськими пошуками: «Сірі бджоли» Дмитра Мойсеєва, «Редакція» Романа Бондарчука та «День як день» Романа Блажана. Секцію Міжнародна ретроспектива «Дивніше за рай» було присвячено незалежній сцені кіно США 70–90-х років. А у рамках секції «Спеціальні покази» показано, зокрема, італійсько-французьку стрічку «Партенопа» (2024; реж. – Паоло Соррентіно).

З 2 по 13 жовтня в провідних кінотеатрах України проходили Дні польського кіно, проєкт Польського Інституту у Києві, який відбувається вже 19 років поспіль. Програма складається з найвизначніших польських фільмів останніх часів. Дні польського кіно традиційно мали дві частини (онлайн та офлайн), а покази були не тільки в Києві, а і у Львові, Луцьку, Вінниці, Одесі, Харкові та Житомирі. Серед представлених фільмів – «Кос» (2023) Павела Масьльони; «Допельгангер» (2023) Яна Голубека, «Святі вогню» (2023) Кінги Дембської та ін.

16 жовтня у київському кінотеатрі «Жовтень» пройшла прем'єра документального фільму «The Architects of Hope: The First Steps in Rebuilding Ukraine», який зняв британський режисер Пол Томас. Стрічка розповідає історії 5 українських архітекторів, які незалежно один від одного очолюють низку проєктів, пов'язаних з відбудовою України.

За кордоном

Українські фільми отримали ряд нагород на фестивалях за кордоном. «Пісні землі, що повільно горить» Ольги Журби (копродукція України, Данії, Швеції та Франції) стала переможцем в основному конкурсі повнометражного художнього кіно (Feature Film Competition) на XI Ризькому міжнародному кінофестивалі (Riga IFF), що проходив 17–27 жовтня у столиці Литви. Головний приз Riga IFF у

міжнародному конкурсі «короткого метру» (Short Film International Competition) отримала 15-хвилинна стрічка Олексія Радинського «Там, де закінчується росія». Дебютна стрічка Ольги Семак «Деміург» отримала Народну премію Естонії на 38-му фестивалі документального кіно в Пярну (6–13 жовтня). Фільм «БожеВільні» режисера Дениса Тарасова було відзначено на кінофестивалі Alexandre Trauner Art/Film Festival, в угорському місті Сольнок (15–20 жовтня). Художника-постановника фільму Івана Тищенка було відзначено премією «За художнє рішення». Українську режисерку Лесю Дяк було відзначено спеціальною нагородою NEW TALENT TVCINE CHANNELS AWARD за найкращий дебютний повнометражний фільм – «Татова колискова» на міжнародному фестивалі документального кіно Doclisboa у столиці Португалії Лісабоні (17–27 жовтня). За результатами глядацького голосування на Варшавському міжнародному кінофестивалі (11–20 жовтня) український повнометражний художній фільм «Буча» режисера Станіслава Тіунова отримав друге місце, а третє місце посів фільм українського режисера Тараса Томенка «Сентиментальна подорож до планети Параджанова».

Фільм «Мирні люди» (Intercepted) режисерки Оксани Карпович, який є частиною спільного проекту Generation Ukraine, розробленого Українським інститутом та франко-німецьким каналом ARTE, увійшов до програми Міжнародного кінофестивалю Festival do Rio I Rio de Janeiro Int'l Film Festival у Ріо-де-Жанейро. У рамках фестивалю в Бразилії також відбулися кілька спеціальних показів фільму з обговореннями за участі Оксани Карпович. Участь українських діячів у кіномаркеті RioMarket дозволила провести панельну дискусію про копродукцію в кіновиробництві, де сценаристка та продюсерка Дар'я Онищенко поділилася українським досвідом співпраці з бразильськими колегами. Закритий показ фільму «Малевич» Д. Онищенко, організований за підтримки Посольства України в Бразилії, також сприяв обговоренню українських параметрів копродукції.

Національний конкурс кінофестивалю «Молодість» цього року втретє відбувся на Гамбурзькому кінофестивалі (26 вересня – 5 жовтня). Найкращим фільмом конкурсу стала стрічка режисерки Марини Вроди «Степне». Спеціальну відзнаку здобув фільм Дмитра Мойсеєва «Сірі бджоли» – «за майстерну екранізацію українського письменника Андрія Куркова». До складу журі національного повнометражного конкурсу увійшли продюсерка Наталія Лібет, режисерка й продюсерка Анастасія Буковська та кіноексперт Денніс Рух.

У столиці Польщі Варшаві з 21 по 27 жовтня тривав 9-й Фестиваль українського кіно (Ukraina! Festiwal Filmowy), на якому глядачі могли побачити майже 70 фільмів. Головну нагороду у конкурсі повнометражних фільмів розділили «Степне» Марини Вроди та «Редакція» Романа Бондарчука. Почесні відзнаки отримали стрічки «Сірі бджоли» Дмитра Мойсеєва та «Назавжди-назавжди» Анни Бурякової. У конкурсі короткометражних фільмів перемогу здобула документальна стрічка про війну в Україні «Чисте небо» польського режисера Мацея Кундери. Найкращий короткометражний фільм обирало журі, до складу якого, зокрема, увійшла українська акторка Римма Зюбіна. Роботу Тараса Томенка «Сентиментальна подорож до планети Параджанова» визнано

найкращим документальним фільмом. Результати глядацького голосування: найкращий ігровий фільм – «Уроки толерантності» Аркадія Непиталюка; найкращий документальний фільм – «Кипарис» Миколи Носка. Окрему секцію фестивалю було присвячено кримським татарам, в ній показано фільм «Тиха депортація» проекту «Крим.Реалії».

У Берліні з 24 по 27 жовтня проходив п'ятий фестиваль авторського українського кіно Ukrainian Film Festival Berlin під гаслом «Мистецтво бути вільним». Фестиваль було присвячено темі звільнення від зовнішнього тиску і внутрішніх обмежень, а також деколонізаційним процесам в Україні та пострадянських країнах, зокрема Вірменії та Грузії. Програма події включала 14 повнометражних фільмів, включно з сучасними роботами та реставрованими версіями класичних фільмів: «Тіні забутих предків» і «Цвіт граната» (до 100-річчя режисера Сергія Параджанова). Вперше в рамках фестивалю пройшов конкурс короткометражних фільмів та позаконкурсна програма коротких фільмів.

За сприяння Посольства України в Ізраїлі, в рамках проекту «Кіноклуб «Знято в Україні», в Тель-Авіві пройшов перший показ української стрічки «Тіні забутих предків», присвячений 100-річчю з дня народження її режисера – С. Параджанова.

У лондонському клубі воєнних кореспондентів вперше продемонстровано документальну стрічку «На межі. Історія незламності редактора прифронтової газети», створеної Національною спілкою журналістів України за підтримки швейцарської некомерційної організації FONDATION HIRONDELLE та міжнародного інституту регіональних медіа та інформації (IRMI, Україна).

Візуальні мистецтва

В Україні

29 жовтня в київському центрі сучасного мистецтва PinchukArtCentre було оголошено переможницю 7-го конкурсу міжнародної премії для молодих митців Future Generation Art Prize 2024, а також володарів спеціальних премій, які отримують фінансову підтримку для розвитку своїх проєктів. Головну премію здобула Ашфіка Рахман із Народної Республіки Бангладеш, а спеціальні премії отримали: Тара Абдулла Могаммед Шаріф (Ірак); Бехбаатар Енхтур (Монголія); Діна Мімі (Палестина); Гіра Набі (Пакистан); Іпех Нур (Індонезія); Чжан Сю Джан (Тайвань). Переможців обрало міжнародне журі, до складу якого увійшли: Сесилія Алемані, кураторка 59-ї Венеційської бієнале «Молоко мрій» 2022 року (Італія); Бйорн Гельдхоф, артдиректор PinchukArtCentre; Діане Ліма, незалежна кураторка, письменниця (Бразилія); Бонавентура Со Бедженг Ндікунг, директор і головний куратор у Будинку культур світу (НКВ) в Берліні (Німеччина); Алісія Нок, кураторка, керівниця Департаменту сучасного мистецтва і досліджень у Центрі Жоржа Помпіду (Париж, Франція); Саймон Ньямі, незалежний куратор, лектор, арткритик і письменник та Хоу Ханьру, арткритик і куратор, який працює в Парижі та Римі.

25 жовтня у Національному центрі Олександра Довженка в Києві за підтримки Посольства Нідерландів відбулося відкриття виставки найкращих документальних фото міжнародного конкурсу World Press Photo 2024. В

експозиції – роботи 31 регіонального переможця з 24 країн світу. Серед представлених фотографій – переможець у категорії «Світлина року» – «Палестинська жінка обіймає тіло загиблої племінниці» фотографа Мохаммеда Салема та серія світлин «Війна – це особисте» української фотографки Юлії Кочетової, яка отримала нагороду у категорії «Відкритий формат».

19 жовтня Jam Factory Art Center (Львів) представив новий виставковий проєкт «Структури взаємності» – виставку українських та зарубіжних художників. До експозиції, зокрема, увійшли роботи бельгійського художника, який нині проживає у Мексиці, Франсиса Аліса; дуету Феліпе Кастельбланко (Колумбія) та Лідії Циммерманн (Іспанія), Кристіана Ньямпета (Руанда), Бінті Діа (Сенегал-Італія).

5 жовтня у Львові, у межах конференції «Дизаріум», відбулося відкриття благодійної виставки «Beautiful Numbers» австрійського дизайнера Стефана Загмайстера, роботи якого вперше експонувалися в Україні. Виставка працювала у культурному просторі «Модуль тимчасовості» (МОТ). Отримані від неї кошти спрямують на відбудову культурних об'єктів, які постраждали під час війни.

За кордоном

Український фотограф Костянтин Ліберов став лауреатом премії Baueux Calvados-Normandy Award, якою відзначають роботу військових кореспондентів. Нагородження відбулося у місті Байє (Франція) 11–12 жовтня. Костянтин Ліберов здобув перемогу в категорії «Фото» за відкритим голосуванням аудиторії з серією фотографій «Війна в Україні. Біль, відчай та надія», а також посів друге місце у тій же категорії за вибором журі.

Українська керамістка Єлизавета Портнова здобула гран-прі на Міжнародній трієнале кераміки MINO в японській префектурі Гіфу. Її роботу «Kiln» («Піч») було обрано найкращою серед більш ніж 200 робіт.

Український інститут вперше взяв участь у Фестивалі світла у Берліні з аудіовізуальною 3D-інсталяцією Discover Ukraine: Bits Destroyed. В інсталяції, створеній Українським інститутом та командою студії Rock 'n' Light, використано зображення понад п'ятдесят монументальних мозаїк 1960–70-х років. Музичний супровід до інсталяції створив дует Ptakh_Jung. Вперше її було представлено у 2019 році у Відні у межах проєкту «Discover Ukraine: Bit by Bit». У 2022-му році митці переосмислили попередні напрацювання для створення аудіовізуального твору «Discover Ukraine: Bits Destroyed». Десятихвилинна аудіовізуальна робота – це спроба ревіталізації глибоко вкоріненої традиції мозаїк в публічному просторі через цифрову проєкцію. Вона стала можливою завдяки послідовній співпраці з фотографом Євгеном Нікіфоровим та його документальному проєкту «Українська радянська мозаїка» (2013–2021). Серед робіт – мозаїчні панно Ади Рибачук і Володимира Мельниченка, «Дерево життя» і «Боривітер» Алли Горської, «Нічого кращого немає, як тая мати молодая» Степана Кириченка і Надії Клейн, «Море і риби» Володимира Патики та багато інших.

Роботи українських художниць Катерини Лісовенко та Жанни Кадирової увійшли до експозиції у Варшавському музеї сучасного мистецтва, представленої з нагоди відкриття основної будівлі цієї установи. Загалом тут з 24 жовтня до 10

листопада відвідувачі можуть побачити дев'ять масштабних робіт художниць, що демонструють їхній зв'язок з архітектурою та простором.

Музеї. Охорона культурної спадщини В Україні

24 жовтня в Музеї історії міста Києва було презентовано виставку «Протест/архітектура. Барикади і намети: світ і Україна». В експозиції аналізуються та порівнюються між собою архітектурні протестні прояви в різних куточках світу, починаючи від барикад революції 1848 році у Західній Європі до протестних акцій останніх років. Виставку створено Федеральним культурним фондом Німеччини (Kulturstiftung des Bundes) за підтримки Уповноваженої Федерального уряду Німеччини з питань культури та медіа. Кураторами виставки виступили DAM – Німецький музей архітектури (м. Франкфурт-на-Майні) та МАК – Музей прикладного мистецтва (Відень, Австрія) за сприяння Музею Майдану. В Україні реалізовано за підтримки Goethe-Institut. Його вже було представлено в Німеччині, Австрії та Швейцарії.

За підтримки Українського культурного фонду та Фундації Голодомору Holodomor Research and Education Consortium – HREC (Канада) у Києві, у Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» розробили та презентували 22 жовтня архівну онлайн-платформу української селянської культури «Великі трансформації». Архів демонструє зміни у структурі української селянської культури 1920–1930-х років завдяки розповідям очевидців про колективізацію селян, що зібрав, записав та зафотодокументував американський етномузиколог Вільям Нолл під час експедиції в Україну на початку 1990-х років.

До Національного музею Голодомору передано колекцію творів мистецтва та книг про Голодомор: її відправили спадкоємці американського мецената, президента Американсько-української ділової ради (USUBC) Моргана Вільямса. Колекція налічує понад 300 картин, гравюр, постерів, марок та документів.

У приміщенні Посольства Литовської Республіки в Україні 17 жовтня громадські діячі та науковці вперше презентували широкому загалу віртуальний музей фортеці Тягинь на Херсонщині – археологічної пам'ятки XIV–XV століть, що є символом історичної спадщини України, Литви та Криму. Проєкт «Фортеця Тягинь – форпост європейської історії українського півдня» впроваджується ГО «Інформаційний ресурсний центр «Правовий простір»» у межах Програми сприяння громадській активності «Долучайся!» USAID. Серед партнерів – литовська громадська організація «Допомога Півдню України» (Aid for Southern Ukraine).

Німецький Центр допомоги мистецтву України (Ukraine Art Aid Center) передав енергетичне та інше обладнання для музеїв і заповідників Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської, Хмельницької, Рівненської, Закарпатської, Волинської та інших областей.

За кордоном

У Художньому музеї Вітаутаса Касюліса у Вільнюсі (Литва) 15 жовтня відбулося відкриття виставки «Дарую тобі сонячне мистецтво», присвяченої творчості всесвітньо відомої української художниці Марії Примаченко. В експозиції представлено 60 робіт художниці зі 100, що були евакуйовані із Запорізького обласного художнього музею під час війни. Захід відбувся за підтримки Міністерства культури та стратегічних комунікацій України та Міністерства культури Литви.

2 жовтня у Нідерландах, у Національному військовому музеї, запрацювала виставка «Військові історії. Україна поруч». Вона показує хронологію подій від Революції Гідності до повномасштабного вторгнення росії в Україну. Над експозицією українці та нідерландці працювали пліч-о-пліч. Було представлено артефакти Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності, відеороботи кінорежисерів з України та Нідерландів. Вони розповідають історії українців, мирне життя яких перетворилося на боротьбу за свободу та незалежність. На стінах музею було розміщено знімки нідерландського фотографа Едді ван Весселя, які він зробив після початку війни. Крім того, один з поверхів музею було відведено для експозиції «Щоденники війни: непочуті голоси українських дітей», ініційованої візіонеркою Христиною Храновською за підтримки МЗС України. В основі експозиції – історії чотирнадцятьох дітей, які стали свідками війни.

На двох туристичних автобусних маршрутах у Буенос-Айресі запустили україномовні аудіогіди. Цей проєкт під патронатом першої леді Олени Зеленської вперше реалізований у Південній Америці та став можливим завдяки роботі Посольства України за підтримки Української центральної репрезентації в Аргентинській Республіці.

Література

В Україні

3–6 жовтня у Львові тривав 31-й Міжнародний літературний фестиваль Lviv BookForum, який відбувався завдяки підтримці Посольства Великої Британії в Україні, Міжнародного фонду «Відродження», ЄС за програмою «House of Europe», Goethe-Institut у Києві, Програми сприяння громадській активності «Долучайся!» USAID. Фокусна тема 31-го BookForum – «Сила спільноти». У різних подіях фестивалю взяли участь журналісти, письменники та лідери думок з 18 країн світу. Більшість подій відбулися онлайн. У рамках форуму, зокрема, відбулися публічні розмови з лауреатами Букерівської премії: Салманом Рушді (Велика Британія) та Георгі Господиновим (Болгарія), німецьким письменником Бова Б'єргом, нідерландською та фризською письменницею Тіальдою Хугевен, професором університету Манітоби (Канада) та дослідником української літератури та культури Мирославом Шкандрієм. До фінальної події форуму «Відпусти минуле: що таке антиколоніальна боротьба» долучились іноземні учасниці, які говорили про досвід своїх країн: індійська вчена Гаятрі Чакраворті Співак, нігерійська письменниця Лола Шонейн і бразильська філософиня та журналістка Джаміле Рібейро та нідерландська письменниця Сімонне Атангана Беконо.

За кордоном

Цьогоріч нашу державу на 76-му Франкфуртському книжковому ярмарку (16–20 жовтня) представляли Український інститут книги, Goethe-Institut Ukraine, Український інститут і Мистецький Арсенал. Центральним елементом української присутності на ярмарку став національний стенд, де було представлено понад 300 книжок від 31 видавництва. Цьогорічна фокусна тема України – «Повернення голосу». У відкритті стенда взяли участь Уповноважена федерального уряду Німеччини з питань культури та засобів масової інформації, державний міністр Клаудія Рот, директор Франкфуртського книжкового ярмарку Юрген Боос, уповноважений із питань культурної політики Міністерства закордонних справ Німеччини Штефан Рюссель, директор Спілки німецьких видавців Пітер Краус фом Клеф та очільник Гете Інституту Йоганнес Еберт. Вже втретє поспіль на ярмарку відбулася Спеціальна програма для видавців з України та сусідніх країн. Вона започаткована Франкфуртським книжковим ярмарком 2022 року в межах стратегічного партнерства та у співпраці з Міжнародним фестивалем «Книжковий Арсенал» і Goethe-Institut Ukraine. Протягом п'яти днів сцена Українського національного стенда стала майданчиком для дискусій, презентацій і публічних інтерв'ю, у яких звучали історії про мистецтво, народжене у вирі війни. Зокрема відбулися дискусія «Обличчя Харкова: відображення міста на культурній мапі Європи»; презентація нового випуску часопису Die horen з німецькими перекладами творів сучасних українських письменників; читання поезії Галини Крук й Олени Герасим'юк у перекладі Клаудії Дате; презентація каталогу Українського інституту New Voices from Ukraine з уривками перекладів української літератури, тепер доступної для німецькомовного читача. Про загиблих на війні українських письменників учасники говорили на вечорі пам'яті Вікторії Амеліної та Володимира Вакуленка.

Цього року Україна вперше представила власні літературні доробки на іспанському книжковому ярмарку «Liber – 24», який проходив 1–3 жовтня у Барселоні (Королівство Іспанія). Організатори участі України у заході: Генеральне консульство України в Барселоні, Український інститут книги, літературна платформа «Фронтера», платформа «Алгоритм дій» та компанія Whitebit. На Українському національному стенді було презентовано 13 вітчизняних видавництв. Стенд відвідали Генеральний консул України в Барселоні Артем Воробйов, Міністр культури Іспанії Ернест Уртасун, Міністр закордонних справ, ЄС і співробітництва Іспанії Хосе Мануель Альбарес, представники уряду Каталонії, мерій міст Барселона та Оспіталет. У рамках книжкового ярмарку також було організовано тематичні обговорення, присвячені сучасній ролі книги, стану України та її літературним здобуткам.

24–27 жовтня Україна взяла участь у Гельсінському книжковому ярмарку. На ньому було представлено національний стенд з книгами фінською, українською та англійською мовами від шістьох українських видавництв – «Vivat», «Віхола», «Родовід», «Теза», «Видавництво Старого Лева» та «Видавництво». Дизайн стенда створили у видавництві «Видавництво»: концепцію присвятили тематиці власного видання «Це воює вона», що

поєднувалося з фокус-темою української програми «Жінки під час війни». Спеціальними гостями Української програми стали письменниця Євгенія Кузнецова, роман якої «Драбина» (Tikaruut) щойно вийшов у видавництві Aula & Co у перекладі Еєро Балки, і Ярина Черногуз, військова, поетка, лауреатка Національної премії України імені Тараса Шевченка 2024 року. У рамках офіційної програми ярмарку відбулись п'ять подій, ініційованих Україною: «Зберегти спогади задля майбутнього»; «Доступність через ілюстрації»; «Унікальність та різноманітність українського борщу»; «Українська книга змінює світ»; розмова фінської письменниці Еліни Гірвонен із Євгенією Кузнецовою на найбільшій сцені ярмарку. Організатори участі України в Гельсінському книжковому ярмарку – Товариство українців у Фінляндії у співпраці з Українським інститутом книги, Українським інститутом, PEN Ukraine, Suomen PEN та фінським видавництвом Kustannusosakeyhtiö Aula & Co.

Українська поетка Юлія Мусаковська за підтримки Українського інституту взяла участь у фестивалі Poetry Africa у Південній Африці.

Українську письменницю Маріанну Кіяновську нагороджено за збірку поезій «Бабин Яр. Голосами» німецькою літературною премією імені Єгуди Аміхая. Ця премія, заснована містом Вюрцбург у 2024 році, вшановує спадщину єврейського поета Єгуди Аміхая.

У межах програми Українського інституту книги Translate Ukraine іноземними мовами вийшли українські книжки: роман «Спитайте Міечку» Євгенії Кузнецової у перекладі сербською мовою Драгани Васильєвич Валент (видавництво Treći Trg); «Богомазов у Фінляндії. Сто років потому» української журналістки Наталі Терамає у перекладі фінською, який здійснив Еєро Балк.

Проект письменника О. Сливинського «Словник війни» вийшов друком англійською мовою у США, у видавництві Lost Horse Press. Над перекладом працювали український поет та перекладач Т. Малкович та американська дослідниця літератури Грейс Магоні.

Польське видавництво Pogranicze випустило збірку віршів В. Амеліної «Свідчення» («Świadectwo»). Це остання збірка в межах четвертої серії «Перед лицем війни. Бібліотека української поезії» із двомовних збірок поезій українських авторів, які творили з 2014 року, виданих польською фундацією «Пограниччя» у співпраці з львівським видавництвом «Джезва». Польською мовою книжку переклала Анета Камінська.

Збірку есеїв українських авторів під назвою Die Zukunft, die wir uns wünschen («Майбутнє, якого ми прагнемо») надрукувало німецьке видавництво ibidem-Verlag в межах серії Ukrainian Voices, яку започаткував німецький політолог Андреас Умланд. У збірці представлено тексти К. Ботанової, В. Єрмоленка, С. Жадана, В. Кебуладзе, А. Куркова, Т. Лютого, Тані Малярчук, Т. Прохаська, Ю. Прохаська та Н. Сняданко. Укладачем антології став український філософ, перекладач та публіцист Вахтанг Кебуладзе. Німецькомовне видання редагувала професорка славістики Ютта Ліндекугель.

Книжка «Війна, що змінила Рондо» Р. Романишин та А. Лесіва вийшла фарерською мовою. Видання підготував книжковий відділ Асоціації вчителів

Фарерських островів, а всі доходи від продажу передаються Червоному Хресту для підтримки українських біженців, які живуть на Фарерах. Переклала книжку з норвезької на фарерську наукова асистентка факультету мови та літератури Університету Фарерських островів Санна А. Даль.

Українські письменники Галина Вдовиченко, Сашко Дерманський та Іван Андрусак увійшли в список номінантів Міжнародної премії Астрід Ліндгрєн (Швеція) у сфері дитячої та підліткової літератури. На здобуття премії 2025 року було номіновано 265 кандидатів з 72 країн та регіонів.

Американська асоціація літературних перекладачів (ALTA) оголосила шортлист Національної премії з перекладу поезії та прози за 2024 рік, до якого увійшли перекладачі збірки «Зимовий король» Остапа Сливинського – Віталій Чернецький та Ірина Шувалова (в номінації «Поезія»).

Ірландський літературний журнал «Irish Pages» присвятив випуск «War in Europe» Україні. У номері зібрано вірші Сергія Жадана, Галини Крук, Остапа Сливинського, Ії Киви, есеї Юрія Андруховича, Оксани Забужко й інших українських письменників. Тексти про війну також написали ірландські, британські й американські автори. Редактором випуску став американський письменник українського походження Аскольд Мельничук.

Бібліотеки

В Україні

До проєкту «Німецька книжкова полиця в Україні» долучилися Смизька публічно-шкільна бібліотека, Міська бібліотека-філія № 3 міста Виноградів (Закарпатська область) та Радивилівська центральна міська бібліотека. Завдяки цій ініціативі, яка реалізується Goethe-Institut Ukraine, Німецькою асоціацією видавців та книгорозповсюджувачів спільно з Українським інститутом книги, заклади отримали по 14 нових видань сучасних німецьких авторів українською мовою.

У Києві було презентовано проєкт та навчальну програму «Бібліотеки як простір психосоціальної підтримки». Вона спрямована на підвищення обізнаності співробітників бібліотек про ментальне здоров'я, покращення їхніх навичок самопомоги і першої психологічної допомоги для підтримки колег та відвідувачів. Захід організовано ЮНЕСКО спільно з МКСК за фінансової підтримки Японії у співпраці з Координаційним центром з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України.

За кордоном

23 жовтня у Празі відбулося підписання двох угод про співпрацю України та Чехії, що спрямовані на збереження культурного надбання в галузі бібліотечної справи. Так, генеральний директор Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого Олег Сербін, генеральний директор Національної бібліотеки Чеської Республіки Томаш Фолтин та президентка Української бібліотечної

асоціації Оксана Бруй підписали Меморандум про співпрацю. У церемонії взяли участь Посол України в Чеській Республіці Василь Зварич та Міністр культури Чеської Республіки Мартін Бакса. Крім того, між українською та чеською книгозбірнями було підписано Договір дарування двох мобільних станцій для порятунку та збереження бібліотечних документів. Перша мобільна станція ARCH 1 зі спеціальним обладнанням та матеріалами для консервації пошкоджених бібліотечних документів надійде в Україну вже в грудні цього року.

Українські книжкові полиці, в рамках проекту першої леді О. Зеленської із поширення української книги у провідних книгозбірнях світу, було відкрито у Національній університетській бібліотеці Страсбурга (Франція); у муніципальній бібліотеці Алмейда Гарретта в місті Візеу (Португалія) та у бібліотеці польського міста Олешніца (Нижньосілезьке воєводство, Польща).

Релігія

За кордоном

10 жовтня глава УГКЦ Святослав Шевчук мав зустріч із Папою Римським Франциском у Апостольському палаці Ватикану. Йшлося про виклики душпастирського служіння в умовах війни, гуманітарні проблеми і потребу у підтримці України з боку Святого Престолу. Також він зустрівся 25 жовтня на Фанарі у Стамбулі з Вселенським патріархом Варфоломієм. Під час зустрічі обговорювалися законодавчі ініціативи України, спрямовані на захист релігійного середовища від впливу країни-агресора. А у межах офіційного візиту до Франції, 28 жовтня відбулася зустріч в Єлисейському палаці з президентом Емануелем Макроном. Сторони обговорили перспективи співпраці структур УГКЦ і французького уряду в гуманітарній сфері.

Благодійність

За кордоном

У Нью-Йорку в «Карнегі-холі» 23 жовтня відбувся благодійний «Концерт для дітей та молоді України», кошти з якого підуть на потреби дітей і родин, які постраждали від російської війни проти України. Захід відбувся за підтримки Представництва України при ООН та дипломатичних установ США в країнах-учасниках. Вечір об'єднав артистів із понад десяти країн. Зокрема участь взяли український хор «Думка» з Нью-Йорка та Молодіжний симфонічний оркестр України. У програму концерту було включено музику відомого українського композитора Валентина Сильвестрова.

19–20 жовтня за підтримки Українського інституту у лондонському Old Sessions House відбувся осінній сезон фестивалю українського мистецтва Kyiv Art Session, організований українським культурним центром Дом Майстер Клас спільно з британськими партнерами, Art Shield Foundation у Лондоні. Фестивальні сезони мають на меті представляти кращі зразки українського мистецтва у світі, щоб розповідати правду про війну в Україні та привертати увагу світової спільноти до країни, культура та національна ідентичність якої знаходяться під загрозою знищення. Програма осіннього сезону Kyiv Art Sessions включала

музичні сесії: концерт української класичної музики «Дума про дім» у виконанні Камерного ансамблю «АртеХатта» та званої скрипальки Мирослави Которович; джазовий концерт «I Believe» у виконанні квартету Назгуль Шукаєвої; мистецькі сесії: виставки «Київ у кольорах війни» художниці Ганни Криволап та «Культура vs війна» кінооператора і фотохудожника Сергія Михальчука; кіносесії: показ художнього фільму «Тіні забутих предків», режисера Сергія Параджанова, показ повнометражного документального кіно «Culture vs War»; публічні дискусії. Одним із запрошених учасників панельних дискусій був Ахтем Сеітаблаєв, український актор та режисер, військовослужбовець.

У Музеї Вікторії та Альберта в Лондоні відбувся благодійний захід «Мистецтво рятувати життя». Його частиною був аукціон творів мистецтва, кошти з продажу яких спрямують на допомогу українцям. Організаторами події виступили американський фонд Revival Foundation та аукціонний дім Christie's. Свої роботи для благодійного аукціону надали українські художники О. Мась, Ж. Кадирова,

А. Савадов, Н. Білик, А. Волокітін, Л. Кондес, Meshi/Kepler, К. Єльчиць та В. Козюк.

Національна заслужена капела бандуристів України імені Георгія Майбороди вперше виступила у Любляні 11 жовтня з благодійним концертом, яким завершилося десяте благодійне концертне турне країнами Європи, щоб підтримати українську культуру, Збройні сили та популяризувати самобутнє мистецтво України. Словенія стала 12-ю європейською країною, де побувала з благодійним концертом капела. Виступ було організовано українською організацією «Разом» за сприяння громади українців в Словенії.

Благодійні європейські тури на підтримку Збройних сил України провели музичні гурти «Курган і Агрегат» (дав свої концерти в Польщі, Угорщині, Словаччині, Австрії, Німеччині й Нідерландах), «Друга ріка» (відіграв 11 концертів у 5 країнах Європи) та «Бумбокс» (виступив у 5 містах Польщі: Кракові, Вроцлаві, Варшаві, Гданську, Познані).

Просвітництво В Україні

Медіапроект Ukraïner International випустив англійською новий подкаст «Деколонізація» з французьким філософом, режисером і письменником Бернаром-Анрі Леві. У випуску Бернар-Анрі Леві поділився досвідом репортажів з різних гарячих точок протягом останніх 50 років. Проєкт «Деколонізація» створено за підтримки Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується USAID та впроваджується Рада в Україні.

Національні спільноти В Україні

1 жовтня в Центральнорукраїнському національному технічному університеті у Кропивницькому відбулося урочисте відкриття виставки «Я був поляком – громадянином України», присвяченої Дню захисників і захисниць України. Експозиція вшанувала українців польського походження, які віддали

своє життя, захищаючи Україну від російського агресора. Проєкт був ініційований Міністерством закордонних справ Республіки Польща та Фондом «Свобода і демократія». Організаторами виставки стали Центральноукраїнський національний технічний університет, Громадська організація «Об'єднання поляків «Полонія» ім. Кароля Шимановського» та Комунальний заклад «Кропивницький музей музичної культури ім. Кароля Шимановського».

Культура і мистецтво для людей з інвалідністю

Національна опера України долучилася до інноваційного проєкту Програми розвитку ООН (ПРООН), що сприятиме інклюзивному відновленню України шляхом підготовки фахівців, які працюватимуть над цим напрямом у своїх містах та громадах. Національна опера України стала одним із 13 об'єктів, над яким працюватимуть слухачі в рамках навчання в Школі універсального дизайну. Так, представники місцевих адміністрації, архітектори, дизайнери та урбаністи працюватимуть в міждисциплінарних командах над проєктами сфери охорони здоров'я, культури, освіти та іншими аби громадські простори, будівлі та послуги стали доступними для всіх людей без обмежень, зокрема для людей з інвалідністю. Школа УД триватиме до грудня 2024 року, та завершиться публічною презентацією фінальних проєктів. Школа універсального дизайну організована в межах проєкту ПРООН «Протимінна діяльність в Україні» за фінансової підтримки уряду Швеції.

Підтримка України у світі

На одній з центральних вулиць Мангеттена у Нью-Йорку з'явився тридцятиметровий мурал «Empty Beds», який символізує тисячі українських дітей, незаконно вивезених до росії. Інсталяція з майже тисячею порожніх дитячих ліжок розповідає історії 994 дітей, яких Україні вдалося повернути додому з росії або тимчасово окупованих територій. Проєкт створено фотографом Філом Белером та організацією Bird of Light Ukraine у межах ініціативи «Bring Kids Back UA» за підтримки Save Ukraine та Української мережі за права дитини.

Матеріал підготувала

Ю. М. Темненко, провідний редактор
сектору ДЗК відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування *І. Г. Піленко*

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,6. Б/т. Зам. 88. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12